

Η ΕΥΤΕΡΗ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Μ Ε

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Φυλλιδ. 27.

Τόμος Β'.

Εκδίδεται δις τοῦ μηνός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ὀκτωβρίῳ 1848.

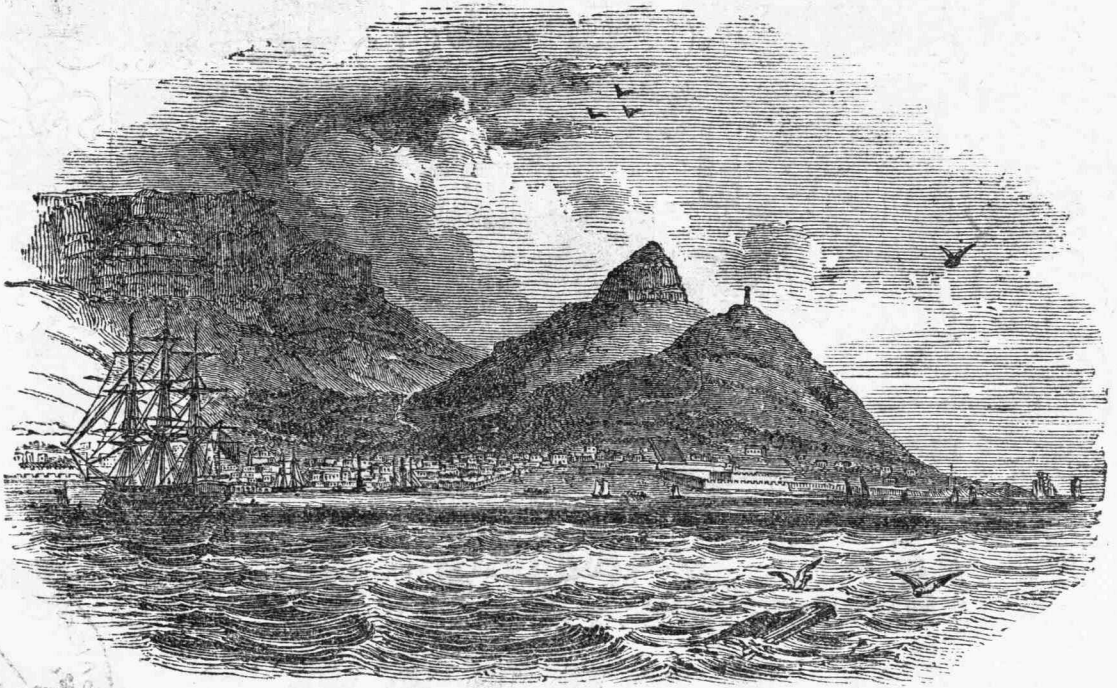
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΙΝΔΙΑΣ.

Ἡ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας ἐκστρατεία Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου ἐπλάτυνε διαφερόντως τὸν κύκλον τῶν ναυτικῶν καὶ γεωγραφικῶν γνώσεων τῶν Ἑλλήνων. Ὁ ἐξοχος οὗτος ἀνὴρ, ἂν καὶ κυριευόμενος ἀπὸ βίαιάτινα πάθη ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων ἐξώκειλε πολλάκις εἰς ἀπανθρώπους καὶ παραδόξους παρεκτροπὰς, εἶχε νοῦν καθιστώντα αὐτὸν ἱκανὸν ὄχι μόνον εἰς τὸ νὰ ἐκπορθῇ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ κυβερνήσῃ τὸν κόσμον. Ἦτον ἄξιός νὰ συλλάβῃ τὰ παράτολμα καὶ ἐξαισία ἐκεῖνα σχέδια τῆς πολιτικῆς, ἃ τινὰ ἀρκούσιν εἰς τὸ νὰ δώσωσι νέαν μορφήν εἰς τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. Τοῦ ἐμπορίου ἡ παντελής μεταβολή, τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν ἡ δύναμις μόνῃ τῆς μεγαλοφυΐας του, μόλις λογίζεται κατωτέρα ἀπὸ τὰς μεταβολὰς τῶν βασιλείων, ὅσαι προῆλθον ἀπὸ τὴν τύχην τῶν νικηφόρων ὅπλων του. Φαίνεται ὅτι οἱ ἀγῶνες καὶ ἡ ἀντίστασις τῶν Τυρίων, οἵτινες διέκοψαν ἐπὶ πολὺ τὴν σειρὰν τῶν θριάμβων τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐχορήγησαν εἰς αὐτὸν τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ παρατηρήσῃ τοὺς ἀνεξάντλητους πόρους τῶν ναυτικῶν ἐπικρατειῶν, καὶ νὰ θαυμάσῃ τὰ μεγάλα πλούτη

τὰ ὁποῖα ἐκέρδιζον οἱ Τύριοι διὰ τοῦ ἐμπορίου, κα κυρίως διὰ τοῦ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Ἀμα δὲ κατέστρεψε τὴν Τύρον καὶ καθυπέταξε τὴν Αἴγυπτον, συνέλαβε τὸ σχέδιον τοῦ νὰ καταστήσῃ τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον ἐσκόπευε νὰ συγχροτήσῃ, κέντρον τοῦ ἐμπορίου καὶ μητρόπολιν τῆς ἐξουσίας του. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐθεμελίωσε μεγίστην πόλιν πλησίον τινὸς τῶν στομιῶν τοῦ Νείλου, ἥτις διὰ τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου ἐμελλε νὰ συγκεντρώσῃ εἰς αὐτὴν τὸ ἐμπόριον τῆς τε Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως. Ὅποιαν περινοίαν ἔδειξε κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς θέσεως ταύτης, μαρτυρεῖ αὐτὴ ἡ Ἀλεξάνδρεια, ἥτις ἐγένετο μετ' ὀλίγον ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τοῦ Κόσμου· ὄχι δὲ μόνον ἐνόσφ διήρκεσεν ἡ ἐλληνικὴ αὐτοκρατορία εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀνατολήν, ἀλλὰ καὶ κατ' ὅλας τὰς ἁλλεπαλλήλους μεταβολὰς τῶν μερῶν ἐκείνων ἀπὸ τῶν Πτολεμαίων μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων διὰ τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου, τὰ ἐμπορεύματα καὶ πρὸ πάντων τὰ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἐξηκολούθουν νὰ συγχομίζωνται εἰς τὴν μεγάλην ἀποθήκην, τὴν ὁποίαν ἡτοίμασεν εἰς αὐτὸ ἡ σύνεσις καὶ ἡ ἐξυδάκρεια τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Ἀλλ' ἡ φιλοδοξία του, καὶ τοι ἀνοίξασα εἰς τοὺς Ἕλληνας ὁδὸν συγκοινωνίας διὰ θαλάσσης μετὰ τῆς Ἰνδικῆς, δὲν ἐκορέσθη· φλεγόμενος ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τοῦ νὰ ἐξουσιάζῃ τὰς πλουσίας ἐκεῖνας,

Τὸ εὐέλπι ἀφρωτήριον.

χώρας, μετέφερεν ἐκεῖ διὰ ξηρᾶς τῆς τροπικιοῦχος φύλαγγας του. Ἀνήσυχος ὅμως καὶ ἐπιχειρηματικὸς εἶδε μᾶλλον ἢ κατέκτησεν αὐτάς. Προχωρῶν πρὸς ἀνατολὰς δὲν ὑπερέβη τὰς ὄχθας τῶν εἰσερόντων εἰς τὸν Ἰνδὸν ποταμῶν, ὅστις σήμερον εἶναι τὸ δυτικὸν ὄριον τῆς ἐκτεταμένης ἡπείρου τῆς Ἰνδίας. Μεταξὺ τῶν ἐνδόξων καταθωμάτων, τὰ ὁποῖα λαμπρύνουσι τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἱστορίας του, κατεδίωξε σκοποὺς, δεικνύοντας τὸ ἐξοχὸν τῆς μεγαλοφυΐας του καὶ τὴν ἑκτασιν τῶν σχεδίων του. Ἐπροχώρησεν εἰς τὰ ἐνδοτέρω τῆς Ἰνδίας ὅσον ἐθεώρει ἀναγκαῖον διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἐμπορικῆς τῆς σημασίας, καὶ νὰ περατηρήσῃ ὅτι ἄπειρα ἦσαν τὰ πλούτη ὅσα ἤθελον προκύψει ἀπὸ τὴν συγκοινωνίαν μετὰ χώρας ὅπου ἡ βιομηχανία, ἀναπτυχθεῖσα ἐνωρὶς, εἶχε φθάσει εἰς μεγαλητέραν τελειότητα ἀπὸ πᾶν ἄλλο μέρος τῆς γῆς. Ὅλος κατεγρόμενος ἀπὸ τὴν ἰδέαν αὐτὴν, ἀπεφάσισε νὰ ἐξετάσῃ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῶν μυχῶν τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ἐὰν ἡ διὰ θαλάσσης συγκοινωνία εἴναι κατορθωτὴ, καὶ τότε νὰ συστήσῃ τακτικῶς αὐτήν. Διὰ νὰ γείνῃ δὲ τοῦτο, προσέθετο τὸν σκοπὸν ν' ἀνοίξῃ τοὺς καταρράκτας, τῶν ὑπῳίων τὴν ἐντὸς τοῦ Εὐφράτου εἰσορὴν εἶχε κλείσει ὁ φόβος τῶν Περσῶν καὶ ἡ ἀποστροφὴ τῶν τοῦ νὰ ἔχουσιν σχέσεις μετὰ ξένων, καὶ νὰ φέρῃ τὰ προϊόντα τῆς ἀσιατικῆς βιομηχανίας διὰ τοῦ ποταμοῦ τοῦτου καὶ τοῦ Τίγριδος, συνενουμένων πρὸς τὰ ἐνδοτέρω τῶν ἀσιατικῶν τοῦ ἐπαρχιῶν, ὥστε διὰ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Νεῖλου νὰ διαβιβάζωνται εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ διανεμῶνται εἰς τὸν ἐπίλοιπον κόσμον. Ὁ Νέαρχος, ἀξιωματικὸς ἐξόχου ἱκανότητος, ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ διὰ τὴν ἐπιχειρήσιν ταύτην προσδιορισθέντος στόλου. Ἐφερε δὲ εἰς πέρας εὐτυχῆς τὴν μακράν του θαλασσοπορείαν, ἥτις τόσον δύσκολος καὶ πλείστου λόγου ἀξία ἐλογίζετο τοὺς χρόνους ἐκείνους, ὥστε ὁ Ἀλέξανδρος ἐθεώρει αὐτὴν ὡς

ἐν τῶν σημαντικωτέρων συμβεβηκότων ἀφ' ὧσα ἐδόξασαν τὴν βασιλείαν του. Σήμερον, ὅτε ἡ ναυτικὴ, ὑποβληθεῖσα εἰς κανόνας μαθηματικούς, ἔφθασεν εἰς ἀκμὴν τελειότητος, ἡ ἐπιχειρήσιν αὐτὴ μᾶς φαίνεται ἐπουσιώδης· ἀλλὰ, κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους χρόνους, ἦτον μεγίστη καὶ δυσχερεστάτη. Πολλὰ περιστατικὰ συμβῶντα κατὰ τὸν διάπλου τοῦτον ἀποδεικνύουσι πόσον ἦσαν ἀτελεῖς αἱ περὶ τὴν ναυτικὴν γνώσεις τῶν Ἑλλήνων. Μὴ ἐξελθόντες πώποτε τῶν ὁρίων τῆς Μεσογείου, ὅπου ἡ πλημύρα καὶ ἡ ἄμπωτις μόλις προσπίπτουσιν εἰς τὴν ὄρασιν, ὅταν παρατήρησαν κατὰ πρῶτον τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰνδοῦ, ὅπου πραγματικῶς εἶναι ἀξιοσημείωτον, τὸ ἐθεώρησαν ὡς θαῦμα, δι' οὗ ἡρμήνευσαν οἱ θεοὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν τοῦ ἐπιχειρήματός των. Φαίνεται ὅτι καθ' ὅλον τῆς θαλασσοπορείας ταύτης τὸ διάστημα, οἱ Ἕλληνες δὲν ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τὴν γῆν, ἀλλ' ὅτι ἠκολούθουν τὰ ἐξέχοντα μέρη τῆς παραλίας μετ' ὅσον δουλικὴν ἀκρίβειαν, ὥστε οἱ περιόικοι ἄνθρωποι, οἵτινες εὐκολύνουσι τὴν ναυτιλίαν εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν δὲν τοὺς ἐχρησίμευσαν διόλου. Ἰδοὺ διατί κατέτριψαν δέκα μῆνας ὀλοκλήρους εἰς τὸν διάπλου τοῦτον, ὅστις, ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ Ἰνδοῦ μέχρις ἐκείνου τοῦ Περσικοῦ κόλπου, δὲν ὑπερβαίνει τὰς εἰκοσι μοῖρας. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἐξ αἰτίας τῶν συνεχῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν μεταβολῶν καὶ τῶν πολιτικῶν σπαραγμῶν, οἵτινες προήλθον ἀπὸ τὰς μεταξὺ τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐριδας, ἡ ναυτιλία τῆς Ἰνδίας, τὴν ὁποίαν ἐπεχειρήσει πρῶτος ὁ Νέαρχος, διεκόπη. Τὸ Ἰνδικὸν ὅμως μετὰ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐμπόριον, ὅχι μόνον διετηρήθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἤμασεν ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς Αἰγύπτου βασιλείων, ὥστε κατέστη ἀφθονος καὶ μεγίστη πηγὴ πλούτου λαμπρύνασα τὴν μοναρχίαν των.

(Robertson, The history of America).